



شورای عالی حوزه‌ی علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
مدرسه علمیه ی عصمتیه (س) شهرستان بابل
تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع:

حقوق و وظایف متقابل زن و شوهر در اسلام

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین عسکری نصیرایی

استاد راهنما:

سرکار خانم داوودی

محقق:

فاطمه علیپور فرمی

«تابستان ۱۳۹۳»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم بہ:

مقدس ترین واژه مادر لغت نامہ دلم، مادر مہربانم کہ

زندگیم را دیون مہر و عطا فت آن می دانم.

پدر، مہربانی مشفق، بردبار و حامی.

ہمسر م کہ نشانہ لطف الہی در زندگی من است.

و فرزند عزیزم؛ زیبا ترین بہانہ زندگیم.

تقدیر:

حمد و سپاس مخصوص خدایی است که آگاه به نهان و نیت انسان
هست و درود بی حد و انتها بر سید کمالات و کل سرسبد خلقت
محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله و سلم) و آل طاهرین (علیه
السلام) و معصومین آن حضرت باد.

خداوندا چگونه تو را شکر گویم که هر شکری، شکری دیگر طلبد پس می
گویم با آنکه شکر گزار توئیم اما از شکر تو عاجزیم.

تقدیر و شکر می کنم از زحمات بی شائبه تمام کسانی که در این راه یاری
ام نمودند مخصوصاً خانواده ام.

همچنین از سرکار خانم صاکی مسؤل پژوهش قدردانی می‌کنم.
و در پایان تشکر ویژه ای دارم از استاد بزرگوارم خانم داوودی که
زحمات زیادی را متقبل شدند و با صبر و حوصله یاریم رساندند.

نظرات و پیشنهادات

هر چند پیرامون آشنایی مردم با حقوق و وظایف زن و شوهر تاکنون سعی در کارهای زیادی شده تا این فرضیه بسیار مهم در جامعه ما به خوبی جا بیفتد ولی کاستی‌های فراوانی در این زمینه به چشم می‌خورد که توجه بیشتر دست اندرکاران را می‌طلبد.

به فرض مثال:

برنامه‌ها و میزگردهای جالبی در تلویزیون پخش می‌شود اما چه زمانی؟ زمانی که وقت استراحت و خواب مردم و در آخر شب پخش می‌شود.

صدا و سیما می‌تواند علاوه بر این برنامه‌ها فیلم‌های تلویزیونی جذابی با این موضوع البته بر مبنای اسلام تهیه کند و در اختیار مردم گذارد چه بسا که یک فیلم تاثیرش همیشه بیشتر از حرف و بحث است. اگر حتی پخش آنها در تلویزیون امکان ندارد می‌توان با تهیه فیلم‌ها و سی‌دی‌ها، آنها را بین مردم توزیع کرد.

چرا ما محافل زیاد و بزرگی جهت مراسمات گوناگون داریم و در این رابطه خیلی کم میزگرد داریم . می‌توان در مکان‌هایی که مردم زیاد به آنجا می‌روند مثل مکان‌های تفریحی، زیارتی و ... میزگردهایی تشکیل داد و جلسات پرسش و پاسخ گذاشت . همچنین جلسات مستمری برای جوانان قبل از ازدواج و دوران نامزدی برقرار کرد. همچنین می‌توان از طریق تلویزیون‌هایی که در نقاط مختلف شهر مثل پارک‌ها نصب هستند این آگاهی را به مردم رساند.

از نهاد زحمتکش آموزش و پرورش و حوزه‌ها و دانشگاه‌ها نیز تقاضا داریم همت کنند و راجع به این حقوق، کتابی درسی در اختیار دانش‌پژوهان و دانش‌آموزان قرار دهند چه بهتر که فرزندان ما از همان ابتدا با این مطلب آشنا شوند.

در پایان نیز از تمام مسئولین عزیز که در این امر مهم تلاش می‌کنند نهایت تشکر را دارم.

منابع

* قرآن

- ۱- امینی، ابراهیم، همسر داری، قم، موسسه بوستان کتاب، ۱۳۷۸.
- ۲- انصاریان، حسین، نظام خانواده در اسلام، قم، انتشارات امّ ابیها، ۱۳۷۶، چاپ بیست و چهارم، تابستان ۱۳۸۶.
- ۳- بهشتی، احمد، خانواده در قرآن، موسسه بوستان کتاب، چاپ چهارم، ۱۳۸۵.
- ۴- _____، مسائل و مشکلات زناشویی، تهران، موسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم، بهار ۱۳۸۴.
- ۵- جعفری، یعقوب، تفسیر کوثر، ج ۲، بی جا، بی نا، بی تا.
- ۶- جوادی آملی، آیت الله عبدالله، حق و تکلیف، تحقیق و تنظیم مصطفی خلیلی، قم، مرکز نشر اسراء، اردیبهشت ۱۳۸۴.
- ۷- حدادی، محمدرضا، بروید با هم بسازید، تهران، سروش ملل، چاپ پنجم، بهار ۱۳۸۸.
- ۸- حرعاملی، محمدبن حسن، تفصیل وسائل الشیعه الی مسائل الشریعه، ج ۱۴، قم، ذوی القربی، ۱۳۸۷.
- ۹- حرّانی، محدث جلیل القدر شیخ ابومحمد، تُخَفُّ الْعُقُول (سخنان چهارده معصوم)، ترجمه صادق حسن زاده، چاپ دوم، ۱۳۸۲، ناشر و انتشارات آل علی (علیه السلام).
- ۱۰- حسین زاده، علی، همسران سازگار، قم، چاپ نگارش، نوبت سوم، زمستان ۱۳۸۷.
- ۱۱- حسینی تهرانی، سید ابوالحسن، سرمشق زندگی، پیام مقدس، بهار ۱۳۸۴.
- ۱۲- حسینی دشتی، سیدمصطفی، معارف و معاریف، دایره المعارف جامع اسلامی، ج ۳، تهران، موسسه فرهنگی آرایه، چاپ اول ۱۳۶۹، چاپ سوم، ۱۳۷۹.
- ۱۳- حسینی، داوود، روابط سالم در خانواده، قم، موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
- ۱۴- حق شناس، سیدجعفر، زن در خانواده، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۹۰.
- ۱۵- خدّامیان آرانی، مهدی، همسر دوست داشتنی، موسسه انتشارات کتاب نشر، ۱۳۹۱.
- ۱۶- دهنوی، حسین، گلبرگ زندگی، ناشر: خادم الرضا (علیه السلام)، چاپ ۶۰، مرداد ۱۳۹۰.

- ۱۷- راغب اصفهانی، حسن بن محمد، ترجمه مفردات الفاظ القرآن، ترجمه مصطفی رحیمی نیا، تهران، سبحان، ۱۳۸۵.
- ۱۸- زیبایی‌نژاد، محمدرضا، سبحانی، محمدتقی، درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، قم، دارالثقلین، ۱۳۷۹.
- ۱۹- شکری، روح الله، اخلاق جنسی و نفس آن در زندگی بشر، قم، انتشارات سلسله، قم، ۱۳۸۵.
- ۲۰- شمس‌الدین، سیدمهدی، روش همسررداری، قم، شفق، ۱۳۸۰.
- ۲۱- صادقی اردستانی، احمد، اخلاق زن و شوهر و تنظیم خانواده، انتشارات حافظ نوین، چاپ دوم، بهار ۱۳۷۳.
- ۲۲- صفری (زرافشان)، محمدعلی، زن و شوهر از نظر اسلام، ج ۱، چاپ پانزدهم، زمستان ۱۳۸۶.
- ۲۳- صفی‌یاری، مسعود، ۵۵ گام به سوی تفاهم زن و شوهر، قم، اشک یاس، ۱۳۸۶.
- ۲۴- طاهری، حبیب الله، سیری در مسائل خانواده، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ دوم، تابستان ۱۳۸۴.
- ۲۵- طبسی، محمدجواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (علیه السلام)، قم، موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۳.
- ۲۶- عباسی‌ولدی، محسن، قواعد زندگی مشترک، تهران، نشر و پژوهش معناگرا، ۱۳۸۵.
- ۲۷- عبداللهی، علی محمد، چه کنیم تا یک خانواده خوب داشته باشیم؟ نشر روح، زمستان ۱۳۷۱.
- ۲۸- عمید، حسن، فرهنگ عمید، ج ۳ و ۲، تهران، امیرکبیر، چاپ ۷ و ۸، ۱۳۸۱.
- ۲۹- عیسی زاده، عیسی، خانواده قرآنی، موسسه بوستان کتاب، چاپ سوم، ۱۳۹۱.
- ۳۰- قائمی امیری، علی، خانواده نمونه در اسلام، تهران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان، زمستان ۱۳۸۶.
- ۳۱- _____، نظام حیات خانواده در اسلام، قم: چاپخانه سلمان فارسی، زمستان ۱۳۶۹.
- ۳۲- قرائتی، محسن، تفسیر نور، ج ۱، تهران، نشر مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، چاپ یازدهم، بی-تا.
- ۳۳- قرشی، باقرشریف، نظام خانواده در اسلام، ترجمه لطیف راشدی، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۸۲.

- ۳۴- قرشی، سیدعلی اکبر، قاموس قرآن، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ هفتم، ۱۳۷۶.
- ۳۵- کلینی رازی، ابی جعفر، بحارالانوار، انتشارات علمیه اسلامیه، ج ۳، بی جا، بی ت
- ۳۶- گری، جان، چگونه به همسر خود عشق بورزیم، مترجم: مینا امیری، انتشارات گلپا، چاپ پنجم، ۱۳۸۹.
- ۳۷- ماجراجو، محسن، نیازها و روابط زن و شوهر، گروه چاپ و نشر قدسیان، ۱۳۸۹، چاپ چهارم، ۱۳۹۲.
- ۳۸- محدثی، جواد، الفبای زندگی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
- ۳۹- محمدزاده، راضیه، همسر اگر اینگونه می بود، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۸۳.
- ۴۰- محمدی اشتهاردی، محمد، ازدواج و شیوه همسررداری از دیدگاه اسلام، تهران، کتاب یوسف، ۱۳۷۷.
- ۴۱- محمدی ری شهری، محمد، تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث، با همکاری عباس پسندید ه، مترجم: حمیدرضا شیخی، قم، سازمان چاپ و نشر دارالحديث، چاپ ششم، ۱۳۹۱.
- ۴۲- _____، منتخب میزان الحکمه، ترجمه حمیدرضا شیخی.
- ۴۳- _____، میزان الحکمه، ج ۵، ترجمه حمیدرضا شیخی، دارالحديث، قم، چاپ دوم، پاییز ۱۳۷۹.
- ۴۴- مدرسی، محمدتقی، تفسیر هدایت، مترجم: پرویز اتابکی، ج ۱، مشهد، نشر بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷.
- ۴۵- مصطفوی، حسن، زناشویی از نظر قرآن مجید و احادیث معتبر، انتشارات گلی، تهران، ۱۳۷۸.
- ۴۶- مصطفوی، دکتر سیدجواد، بهشت خانواده، انتشارات بارش، چاپ چهارم، ۱۳۸۷.
- ۴۷- مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، تهران، صدرا، چاپ ۵۱، خرداد ۱۳۸۸.
- ۴۸- مظاهری، استاد حسین، خانواده در اسلام، قم، چاپ اعتماد، دی ماه، ۱۳۶۴.
- ۴۹- _____، اخلاق در خانه ۱، قم، نشر اخلاق، چاپ نوزدهم، تابستان ۱۳۹۱.
- ۵۰- معین، محمد، فرهنگ فارسی، تهران، سی گل، ۱۳۸۲، ج ۱.
- ۵۱- مقدس، محمد (ترجمه)، فرهنگ عربی - فارسی الموعود، موسسه انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۵.

۵۲- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲، ۱۴، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۴، ناشر دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۴۴، ۱۳۸۶.

۵۳- وحیدی، محمد، احکام خانواده، ج ۱، مرکز نشر هاجر، تابستان ۱۳۸۵.

۵۴- هدایت‌نیاگنجی، فرج‌الله، حقوق مالی زوجه، قم : پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، تابستان ۱۳۸۵.